

Силабус курсу:

УКРАЇНСЬКЕ МИСТЕЦТВО КІНЦЯ ХХ – ХХІ СТОЛІТЬ



СХІДНОУКРАЇНСЬКИЙ
НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ ВОЛОДИМИРА ДАЛЯ

<i>Ступінь вищої освіти:</i>	доктор філософії
<i>Спеціальність:</i>	034
<i>Рік підготовки:</i>	1
<i>Семестр викладання:</i>	Осінній або весняний за вибором здобувача
<i>Кількість кредитів ЄКТС:</i>	5
<i>Мова(-и) викладання:</i>	українська
<i>Вид семестрового контролю</i>	залік

Автор курсу та лектор:

д-р культурології, проф., Смоліна Ольга Олегівна

вчений ступінь, вчене звання, прізвище, ім'я та по-батькові

професор кафедри філософії, культурології та інформаційної діяльності

посада

smolina@snu.edu.ua

+38-099-349-24-
55

Skype:
bS6I864v1z1V

324 ГК, за
розкладом

електронна адреса

телефон

месенджер

консультації

Викладач практичних занять:*

вчений ступінь, вчене звання, прізвище, ім'я та по-батькові

посада

електронна адреса

телефон

месенджер

консультації

* – 1) дані підрозділи вносяться до силабусу в разі, якщо практичні та (або) лабораторні заняття проводить інший викладач, котрий не є автором курсу та лектором; 2) припустимо змінювати назву підрозділу на «**Викладач лабораторних та практичних занять:**», якщо лабораторні та практичні заняття проводить один викладач, котрий не є автором курсу та лектором.

Анотація навчального курсу

Цілі вивчення курсу: Курс адресований здобувачам третього, освітньо-наукового рівня освіти, наукове дослідження яких зосереджено на культурологічних інтерпретаціях явищ сучасного українського мистецтва або дотичних до них. Вивчення курсу необхідне задля формування здатності до культурологічної інтерпретації мистецьких, художніх явищ культури, побудови тлумачно-інтерпретативних схем мистецтва як тексту і культурологічного наративу, власних теоретичних моделей мистецьких явищ в культурологічному дискурсі.

Що буде вивчатися: Українське мистецтво модерну і постмодерну. Напрями, персоналії, твори в українському мистецтві XX-XXI століть. Сучасні українські мистецькі школи. Сучасні українські митці. Українське мистецтво в світовому контексті. Сучасне українське мистецтво і національна культурна ідентичність. Сучасне українське мистецтво в контексті культурологічних досліджень харківської, київської, львівської, одеської культурологічних шкіл.

Результати навчання:

Розуміння шляхів розвитку і сучасних проблем фундаментальної та прикладної культурології, а також мистецтва в контексті культури.

Проводити аналіз соціально-культурних процесів з використанням сучасних методів моделювання та прогнозування, досліджувати культуру в її цілісності, вивчати конкретно-історичні явища культури та мистецтва, виявляти універсальні закономірності їх виникнення, еволюції та функціонування відповідно до векторів розвитку суспільства в Україні та світових тенденцій.

Виконувати наукові дослідження та здійснювати викладацьку діяльність з використанням креативних методів та підходів.

Передумови до початку вивчення:

Знання з філософії, культурології, історії культури в обсязі бакалаврської, магістерської програми або рівня спеціаліст.

Мета курсу (набуті компетентності)

Внаслідок вивчення цього навчального курсу здобувач вищої освіти набуде таких компетентностей:

1. Здатність генерувати нові ідеї (креативність) та визначати шляхи їх реалізації.
2. Здатність досліджувати культуру як цілісність, конкретно-історичні явища культури і мистецтва в контексті культури, виявляти універсальні закономірності їх виникнення, еволюцію та функціонування відповідно до векторів розвитку суспільства в Україні та за кордоном.
3. Здатність до тлумачення та інтерпретації феноменів культури з використанням існуючих та власних теоретичних моделей, що передбачає переосмислення наявних і створення нових цілісних знань.

Структура курсу

№	Тема	Години (Л/ЛБ/ПЗ)	Стислий зміст	Інструменти і завдання
1.	Проблема визначення поняття «сучасне мистецтво»	2/0/2	Поняття «сучасність» та «сучасне мистецтво». Мистецтво «Коду» і «Мови» (О.Петрова). Мова і мовлення в мистецтві. Діалог із Традицією, модерн і постмодерн. Актуальне мистецтво.	Участь в обговоренні Індивідуальні завдання
2.	Українське мистецтво кінця ХХ – початку ХХІ століть: загальна характеристика	2/0/2	Модерн і постмодерн в українському мистецтві. Основні стилеві напрями в українському мистецтві зазначеного періоду.	Участь в обговоренні Індивідуальні завдання
3.	Традиціоналізм, неофольклоризм, необароко в українському мистецтві кінця ХХ століття	4/0/4	Традиціоналізм, основні стилістичні ознаки. Неофольклоризм, причини виникнення, ознаки, автори, твори символи. Примітивізм. Професійні автори і примітивізм. Необароко: причини виникнення, ознаки, автори, твори символи.	Участь в обговоренні Індивідуальні завдання
4.	Український авангард 90-х років	2/0/2	Причини авангардного руху в українському мистецтві 1990-х років. Галерея Бланк-Арт. Основні ознаки, характеристики, автори, твори, значення, надбання.	Участь в обговоренні Індивідуальні завдання
5.	Естетика потворного в сучасному, зокрема українському, мистецтві	2/0/2	Прекрасне та потворне як основні категорії естетики. Актуальність потворного: причини, наслідки, твори, автори, значення. Українські митці на Венеціанському бієнале.	Участь в обговоренні Індивідуальні завдання
6.	Естетика прекрасного та її прихильники в сучасному українському мистецтві	2/0/2	Неавангардні напрями в українському мистецтві початку ХХІ століття.	Участь в обговоренні Індивідуальні завдання

Рекомендована література

1. Баршинова О. З інтерв'ю з відомим куратором, арт-критиком Олександром Соловійовим, одним з ідеологів нового українського мистецтва другої половини 1980 – початку 1990-х років // Українська Нова хвиля. Каталог виставки в Національному художньому музеї України. Київ, 2009.
2. Баршинова О. Сучасне українське мистецтво: історична пам'ять та світовий контекст. 10 березня 2015 р. URL : <http://www.korydor.in.ua/ua/stories/suchasne-ukrayinske-mystetstvo.html>
3. Бойчук Н. Релігійні мотиви у творчості майстрів народного мистецтва Київщини наприкінці ХХ – на початку ХХІ століття. URL : <http://www.etnolog.org.ua>
4. Корнисяк К. Александр Бланк: «это было внутреннее побуждение, продиктованное моим состоянием мысли, моим интересом...». 4 квітня 2019 р. URL : <http://www.korydor.in.ua/ua/opinions/aleksandr-blank-eto-bylo-vnutrennee-pobuzhdenie-prodiktovannoe-moim-sostoyaniem-mysli-moim-interesom.html>
5. Личковах В.А. Некласична естетика в культурному просторі ХХ – початку ХХІ століть. К. : НАКККіМ, 2011. 224 с.
6. Личковах В.А. Естетика українського та польського авангарду: Монографія. Київ: НАКККіМ, 2021. 288 с.
7. Людмила Морозова: Альбом/ Автор-упорядн.О.Федорук. Київ-Львів: Вид-во М.П.Коць, 2003.
8. Миропольська Є.В. Естетичні засади «філософії абсурду» в мистецьких практиках ХХ століття: монографія. Київ: Видавництво Ліра-К, 2010. 156 с.
9. Мистецтво незалежної України: навч. посіб. /За ред. Анучина Л.В. Х.: СПДФО Ізрайлев Є.М., 2007.84 с.
10. Міронова Т. Необароко та неоміфологізм в творчості сучасних українських митців (на прикладі артпроектів «Mironova Gallery») // МІСТ: Мистецтво, історія, сучасність, теорія: зб. наук. праць / Ін-т проблем сучас. мистец. НАМ України; редкол.: О.О. Роготченко (голова редкол.), В.Д. Сидоренко, Л.А. Дрофань та ін. Київ: ПСМ НАМ України, 2020. Вип. 16. 208 с.С.115-122.
11. Петрова О. Мистецтвознавчі рефлексії. Київ : Видавничий дім «КМ Академія», 2004. 400 с.
12. Петрова О. Третє око. Мистецькі студії. Монографічна збірка статей. Ін-т проблем сучас. мистец. НАМ України. Київ. Фенікс. 2015. 480 с. ISBN 978-966-136-283-2
13. Склярєнко Г. Необарокові тенденції в українському мистецтві кінця 1980-х — 2000-х років: актуальність національного досвіду // Сучасне мистецтво. 2020. №16. С. 35-56.
14. Скринник-Миська Д. Аналітична естетика як світоглядне підґрунтя сучасного мистецтва // Вісник Львівської національної академії мистецтв. 2016, вип. 28. С. 80-93. URL: https://lnam.edu.ua/files/Academy/nauka/visnyk/pdf_visnyk/28/10.pdf
15. Смоліна О. Війна на Донбасі в українському мистецтві: тенденції та образи / Мистецька культура: історія, теорія, методологія: тези доповідей VIII Міжнар. наук. конф. (Львів, 20 листопада 2020 р.) / НАН України ЛННБ ім. В. Стефаника, Ін-т досліджень бібліотечних мистецьких ресурсів ; ред-упоряд.: Л. Купчинська, О. Осадця; відп. ред. Л. Сніцарчук. Львів, 2020. 206 с. – С. 41-43.

16. Тарасенко А. Ремінісценції українського фольклору в індивідуальній міфотворчості митців Одеси в останній третині ХХ – на початку ХХІ століть. URL : <http://www.etnolog.org.ua>
17. Тузов В. Аналіз візуальних матеріалів сучасного українського мистецтва представлених у просторі ПСМ НАМ України у 2018–2019 роках // МІСТ: Мистецтво, історія, сучасність, теорія: зб. наук. праць / Ін-т проблем сучас. мистец. НАМ України; редкол.: О.О. Роготченко (голова редкол.), В.Д. Сидоренко, Л.А. Дрофань та ін. Київ: Фенікс, 2019. Вип. 15. 280 с. С.261-280.
18. Художник Ольга Петрова в текстах сучасників / упоряд.О.Петрова; ін-т проблем сучас. мистец. НАМ України. Київ: Фенікс, 2020. 312 с.
19. Чабаненко Н. Неофольклоризм як стильовий напрям в композиторській творчості ХХ ст. URL : <http://journals.uran.ua/kis/article/view/190624>
20. Babij L. A Short Guide to Contemporary Art in Ukraine (“Short Guide Series”). 07.24.2009. URL : <https://artmargins.com/a-short-guide-to-contemporary-art-in-ukraine/>
21. Bocola S. The Art of Modernism. Art, Culture and Society from Goya to the Present Day. Munich-London-NewYork, 1999.
22. Contemporary Ukrainian Artists: catalogue of Days of Ukraine in the UK. 19-25 October 2013 Saatchi Gallery.
23. Shkandrij M. Contemporary Ukrainian art and the Twentieth Century Avant-Garde. URL : https://umanitoba.ca/faculties/arts/departments/german_and_slavic/media/Contemporary_Ukrainian_Art.pdf

Додаткова література

1. Бычков В.В., Маньковская Н.Б., Иванов В.В. Б 95 Триалог. Живая эстетика и современная философия искусства. – М.: Прогресс-Традиция, 2012. – 840 с., ил.
2. Вермюлен Т., ван ден Аккер Р. Заметки о метамодернизме. URL: <http://metamodernizm.ru/notes-onmetamodernism>
3. Вальтер Б. Произведение искусства в эпоху его технической воспроизводимости. М.: Медиум, 1996. 240 с.
4. Гатальська С.М. Філософія культури. Підручник. К.: Либідь, 2005. 328 с.
5. Гуревич П. Философия культуры. М.: Nota bene, 2000. 352 с. URL: http://www.gumer.info/bogoslov_Buks/Philos/gurevich/index.php
6. Каган М.С. Философия культуры. СПб., 1996.
7. Лотман Ю. М. Статьи по семиотике культуры и искусства. СПб. : Акад. проект, 2002. 543 с.
8. Левчук Л.Т., Панченко В.І., Оніщенко О.І., Кучерюк Д.Ю. Естетика: Підручник / за ред. Л.Т. Левчук. Київ : Центр учбової літератури, 2020. 520 с.
9. Петров В.М. Количественные методы в искусствознании. Академический проект, Фонд «Мир», 2004 432 с.

Методичне забезпечення

1. Робоча програма навчальної дисципліни «Українське мистецтво кінця ХХ – ХХІ століть» (для здобувачів третього (освітньо-наукового) рівня спеціальності 034 Культурологія) / Укл.: О.О.Смоліна. Сєверодонецьк: СНУ ім. В. Даля, 2020.

Оцінювання курсу

За повністю виконані завдання студент може отримати визначену кількість балів:

Інструменти і завдання	Кількість балів
Участь в обговоренні	30
Індивідуальні завдання	30
Залік	40
Разом	100

Шкала оцінювання студентів

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою	
		для екзамену, курсового проекту (роботи), практики	для заліку
90 – 100	A	відмінно	зараховано
82-89	B	добре	
74-81	C		
64-73	D	задовільно	
60-63	E		
35-59	FX	незадовільно з можливістю повторного складання	не зараховано з можливістю повторного складання
0-34	F	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни	не зараховано з обов'язковим повторним вивченням дисципліни

Політика курсу

Плагіат та академічна доброчесність:

Студент може пройти певні онлайн-курси, які пов'язані з темами дисципліни, на онлайн-платформах. При поданні документу про проходження курсу студенту можуть бути перераховані певні теми курсу та нараховані бали за завдання.

Під час виконання завдань студент має дотримуватись політики академічної доброчесності. Запозичення мають бути оформлені відповідними посиланнями. Списування є забороненим.

Завдання і заняття:

Всі завдання, передбачені програмою курсу мають бути виконані своєчасно і оцінені в спосіб, зазначений вище. Аудиторні заняття мають відвідуватись регулярно. Пропущені заняття (з будь-яких причин) мають бути відпрацьовані з отриманням відповідної оцінки не пізніше останнього тижня поточного семестру. В разі поважної причини (хвороба, академічна мобільність тощо) терміни можуть бути збільшені за письмовим дозволом декана.

Поведінка в аудиторії:

На заняття студенти вчасно приходять до аудиторії відповідно до діючого розкладу та обов'язково мають дотримуватися вимог техніки безпеки.

Під час занять студенти:

- не вживають їжу та жувальну гумку;
- не залишають аудиторію без дозволу викладача;
- не користуються мобільним телефоном (та іншими пристроями) та навушниками для прослуховування (споживання) будь-якого контенту (інформації);
- не заважають викладачу проводити заняття.

Під час контролю знань студенти:

- є підготовленими відповідно до вимог даного курсу;
- розраховують тільки на власні знання (не шукають інші джерела інформації або «допомоги» інших осіб);
- не заважають іншим;
- виконують усі вимоги викладачів щодо контролю знань.